

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר שבין IBM World trade - יבמ ישראל בע"מ ו-Lenovo Group Ltd. Corporation

1. פתח דבר

ביום 15.5.14 הונחה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר שבין Lenovo Group Limited (להלן: "לנובו") לבין יבמ ישראל בע"מ (להלן: "י.ב.מ. ישראל") ו-IBM World Trade Corporation (להלן ביחד: "י.ב.מ. סחר", שלושתן ביחד: "הצדדים") הנלווה למיזוג בין הצדדים.

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר; כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, והכל בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

2.א. הצדדים להסדר

לנובו הינה חברה ציבורית סינית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בהונג קונג ומניותיה נמצאות בבעלות חברת השקעות סינית בשם Legend Holdings (32%) נושאי משרה בחברה (כ-7%) והציבור (כ-61%). החברה עוסקת בפיתוח, ייצור ושיווק של מחשבים ניידים ונייחים, אביזרי מחשב נלווים, מערכות ממוחשבות לעסקים ותוכנות. לנובו פועלת בישראל באמצעות חברת לנובו (ישראל) בע"מ אך היא בעלת פעילות זניחה בישראל בתחום מכירת השרתים עובר למיזוג.

י.ב.מ. ישראל וי.ב.מ. סחר הן חברות פרטיות המשמשות כזרועות השיווק בישראל של קבוצת י.ב.מ. העולמית ונמצאות בשליטתה בעקיפין של International Business Machines Corporation (להלן: "י.ב.מ. העולמית"). החברות עוסקות בשיווק מוצרים עתירי טכנולוגיה בישראל ובכללם שרתים, מערכות אחסון, מוצרי תוכנה ושירותים נלווים כאשר י.ב.מ. סחר פועלת מול משרד הבטחון וי.ב.מ. ישראל פועלת מול כלל הלקוחות בישראל. רובם של המוצרים הנמכרים על ידי החברות אלה מיוצרים על ידי י.ב.מ. העולמית.

2.ב. המיזוג והכבילות

במסגרת המיזוג בין י.ב.מ העולמית ללנובו מוכרת הראשונה את יחידת השרתים x86 (להלן: "יחידת ה-x86") העוסקת בפיתוח, ייצור, שיווק ואספקת שירותים בתחום השרתים ללנובו. מיזוג זה אושר ביום 10.6.14. חרף מכירת יחידת ה-x86, ימשיכו י.ב.מ סחר וי.ב.מ העולמית לעסוק בשיווק של המוצרים מתוצרתה אשר ירכשו מלנובו גם לאחר עסקת המיזוג.

הסכם המיזוג בין הצדדים כולל שתי כבילות בגינן הוגשה הבקשה שבפניי. לפי הכבילה הראשונה, מתחייבת י.ב.מ העולמית שלא לייצר מוצרים המיוצרים במסגרת יחידת ה-x86 הנמכרת ללנובו וזאת למשך תקופה של חמש שנים ממועד השלמת העסקה (להלן: "כבילת אי-התחרות"). לפי הכבילה השנייה מתחייבת י.ב.מ העולמית כי ככל שתבקש לרכוש שרתים מתוצרת יחידת ה-x86, ירכשו כ-95% מסך השרתים הללו מלנובו עצמה (ולא למשל, ממשווקי משנה) ולנובו בתורה מתחייבת לספק את הכמות שתבקש י.ב.מ העולמית כל זאת למשך תקופה של חמש שנים ממועד השלמת העסקה (להלן: "כבילת הבטחת ההספקה").

3. השפעת ההסדר על התחרות

הכבילות בהן מדובר נחתמו אגב הסכם מיזוג בין הצדדים. ככלל, דיני ההגבלים העסקיים מכירים בהצדקה לקיומן של כבילות הנלוות למיזוגים כאשר כבילות אלו נועדו להגן על "מכירת עסק על מלוא ערכו הכלכלי" של העסק הנרכש במיזוג.¹ אף הכבילות בענייננו, שעניין אי תחרות והבטחת הספקה, הוכרו ככבילות שתכליתן להגן על ערכו של העסק הנרכש, בכפוף לתנאים מסויימים.²

כבילת אי התחרות מעגנת התחייבות לאי תחרות מצד י.ב.מ העולמית בתחום ייצור השרתים בלבד ולא במסגרת השיווק והמו"פ. התקופה שנקבעה לצורך תניה זו הועמדה על ידי הצדדים על חמש שנים. תקופה זו חורגת מן התקופה שנקבעה בפטור הסוג (בו הועמדה התקופה על ארבע שנים ממועד ביצוע המיזוג). לטענת הצדדים, חריגה זו נדרשת מכיוון שמדובר בעסקת מיזוג חובקת-עולם ובהיקף משמעותי, שביצועה הינו מורכב וממושך ועל כן נזקקים הצדדים לתקופה ארוכה יותר שתספק הגנה על ערך הממכר.³ עוד נטען בפני, כי ספק אם בפרק זמן של 5 שנים קיימת אפשרות להקמת פעילות יצור שתתפוס את מקומה של יחידת ה-x86.

באשר לכבילה השנייה, כבילה זו משלימה את הראשונה במובן זה שהיא משמרת את יכולת השיווק של י.ב.מ ישראל וי.ב.מ סחר בכל הנוגע למוצרים המיוצרים כיום על יחידת ה-x86. לאחר ביצוע המיזוג תיפרד י.ב.מ העולמית מיכולות הייצור שלה בתחומים בהם פועלת יחידת שרתים x86 ותניה זו מאפשרת לה להמשיך לפעול, כמשווקת ומפיצה בתחום זה. על כן, קיים טעם בקביעת תניה זו לתקופה זהה לתקופה במהלכה מוגבלת י.ב.מ העולמית מיצור מוצרים חדשים באופן עצמאי (חמש שנים). כבילה זו אינה מעוררת חששות

¹ דברי ההסבר לכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ט-2009 (להלן: "פטור הסוג").

² ס' 1 לפטור הסוג.

³ ראו החלטה בדבר פטור מאישור בית הדין להסדר כובל בין: עסקאות אלסינט בע"מ ו-Picker International Inc. ואלסינט בע"מ ו-GE Medical Systems; 3001950 הגבלים עסקיים 1999 – יצוין כי פטור הסוג האירופי שונה מאז ניתנה החלטה זו.

תחרותיים של ממש שכן היא אינה מונעת הפצה של מוצרי חברות המתחרות בלנובו ואינה צפויה למנוע אספקה ממפיצים ומשווקים המתחרים בי.ב.מ ישראל וי.ב.מ סחר.

נוכח האמור לעיל, מצאתי כי אין בהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת או מניעת התחרות, וכן כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דבורה גילה

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ב סיון תשע"ד

10 יוני 2014